

Vår dato 2016-05-08 Vår referanse 2016/004

Våre saksbehandlere
Thomas Halvorsen

Tidligere dato Tidligere referanse

Til
NVE
Postboks 5091 Majorstuen
0301 Oslo

Kopi til
Fylkesmannen i Troms
Troms fylkeskommune
Lyngen kommune
FNF Troms
Lyngen Jeger-og Fiskeforening

Søknad om bygging av småkraftverk i Lyngen kommune i Troms –høring

1 Innledning

Fylkeslaget i NJFF-Troms (videre omtalt som NJFT) kommer i denne høringen med sine innspill vedrørende bygging av småkraftverk i Lyngen kommune.

Vi retter en takk for muligheten til å bidra med våre synspunkter og innspill til denne høringen. De fleste av oss som utarbeider disse høringene gjør det på frivillig basis, hvor man gjerne benytter helger, oppspart fritid og ferie med mer. Vi skulle gjerne ha levert en mer omfattende høring. Vårt hovedfokus vil ligge på hydrologiske, fiskebiologiske og utfordringer rundt bunndyr. Vi ønsker med høringen å ivareta fiskens interesser og vilkår og med dette friluftslivets vilkår.

Følgende elv er søkt utbygd:

Blåfall AS - Reinelv

Belastningen i Lyngen er på tre kraftverk:

Gjerdelva kraftverk – Gjerdelva Fallrettslag
Tyttebærelva kraftverk – Småkraft AS
Nytt Rottenvik kraftverk – Troms kraft produksjon

Belastningen på natur og miljø i området er ikke store, men inngrepene i Troms fylke totalt sett er store og større blir de. Dette bekymrer NJFT sterkt.

2 Sak

NJFT vil her komme med noen korte uttalelser om Reinelv.

1. Reinelv har forekomster av sjørøye, denne er det dokumentert tilbakegang på.
2. Som det står i oppsummeringen:

Ifølge en lokal fiskekjenner finnes det røye samt ei og anna sjørøye som vandrer opp elva.

Bestanden er beskrevet som liten. Sjørøyebestanden i Reinelva vurderes derfor å ha lokal verdi. Det er ikke registrert viktige ferskvannlokaliteter i tiltaksområdet og det vurderes å ha liten til middels verdi for tema fisk og ferskvannsbiologi. Tiltaket vil ha liten til middels negativ konsekvens for fisk og ferskvannsbiologi.

Konsekvensen ses på som kun lokal verdi, og liten.

Kommentar til pkt 1 og 2:

Dette er vi ikke enig i. Tilstanden til sjørøye i Troms, er ikke å anses som lokal og må derfor tas hensyn til.

3. Lenger ut i søknaden står det, under 5.2.1:

Ifølge DN-håndbok 15 Kartlegging av ferskvannslokaliteter (DN 2000) klassifiseres forekomst av sjørøye som en viktig fiskebestand, og er dermed en ”prioritert lokalitet”. Uten nærmere kartlegging vet man ikke så mye om bestanden, men den er av Eliassen og Halvorsen Reinelv kraftverk – Biologisk mangfold beskrevet som liten, og oppfyller ikke kriteriene for regional eller nasjonal verdi.

Og under 5.2.2 Omfang og konsekvensvurdering

Bestanden av sjørøye i Reinelv er sporadisk. Fossen nedstrøms eksisterende vannverksdam (kote 100) fungerer allerede som et vandringshinder.

Omfanget av tiltaket vurderes som lite negativt for tema fisk og ferskvannsbiologi.

Under 7.1 Registreringsusikkerhet står det:

For fisk og øvrige ferskvannsorganismer er det ikke gjort undersøkelser.

Ressurspersonenes lokalkunnskap vurderes imidlertid som god. Usikkerhet i forbindelse med registrering av fisk

og ferskvannsorganismer vurderes derfor å være lav.

Kommentar til pkt 3, 5.2.1, 5.2.2 og 7.1:

De som har utredet skriver selv «uten nærmere kartlegginger» vet man ikke mye om bestanden.

Dette er ikke godt nok. Det er ikke gjennomført fiskebiologiske undersøkelser og heller ikke gjennomført boniteringer i berørt strekning. Arbeidet gjennomført av Sweco, er slett og mangelfull. NJFT er skuffet over å se en søknad om utbygging så dårlig utredet.

3 Konklusjon

Søknaden om utbygging i Reinelv. Tillatelse gis ikke.

Hvis tillatelse gis, må følgende tiltak gjennomføres:

- Det gjennomføres fiskebiologiske undersøkelser
- Det gjennomføres boniteringer
- Det må monteres omløpsventil på kraftverket for å sikre en stabil vannføring.
- Minstevannføringen må være tilfredsstillende.
- Det må etter en tids drift av eventuelt utbygd kraftverk gjennomføres nye undersøkelser, for å kartlegge eventuelle negative konsekvenser og eventuelle biotopjusteringer må gjennomføres.

4 Avslutning

Positive effekter:

Vi erkjenner de positive effektene av vannkraft. Det forurenser ikke og gir økte inntekter til rettighetshaverne. Spesielt positivt er det for de grunneierne som ikke er blant de offentlige søkerne, men grunneiere som bedriver landbruk og annen virksomhet på grunnen sin.

Kommunens direkte økte inntekter etter at kraftverkene er satt i drift, setter vi store spørsmål ved. Vi har sett at kraftinntektene har stupt betraktelig de siste årene.

Eksempler på negative effekter av vannkraftutbygging kan være:

- Tørrlegging av elveleier/strandsoner
- Tørrlegging av omliggende områder
- Neddemming
- Nedtapping av magasiner
- Erosjon og utvasking av næringsstoffer
- Skader på livet i elver
- Store og plutselige endringer i vannstanden som medfører stranding av bunndyr og fisk
- Endrede temperaturforhold og islegging

Vannkraftutbygging kan også ha negative effekter på naturtyper som er spesielt knyttet til vann/vassdrag, eksempel fossesprøytesoner og arter som er knyttet til slike områder. Spesielt dette er godt belyst i FNF Troms sin høringer.

Naturmangfoldloven inneholder bestemmelser som er viktige, i forhold til den oppgaven som NVE har i forbindelse med behandlingen av kraftutbygginger. Ikke minst viktig vil bestemmelsen om samlet belastning være sentral:

§ 10. (økosystemtilnærming og samlet belastning)

En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for.

I tillegg har vi §8 og §9 i samme lov om kunnskapsgrunnlag og føre var prinsippene.

Grunnloven vår har kanskje den klareste teksten, som omhandler hvordan vi skal forvalte våre ressurser for ettertiden. § 112 sier følgende!

Enhver har rett til et miljø som sikrer helsen, og til en natur der produksjonsevne og mangfold bevares. Naturens ressurser skal disponeres ut fra en langsiktig og allsidig betraktning som ivaretar denne rett også for etterleken.

Borgerne har rett til kunnskap om naturmiljøets tilstand og om virkningene av planlagte og iverksatte inngrep i naturen, slik at de kan ivareta den rett de har etter foregående ledd.

Statens myndigheter skal iverksette tiltak som gjennomfører disse grunnsetninger.

Vi som høringsinstans har ingen muligheter til å etterprøve de biologiske rapportene som er utarbeidet til disse søknadene. Vi har heller ikke midler til å få fagfolk til å gjennomføre uavhengige undersøkelser. Våre høringer baseres på rapportene utarbeidet på oppdrag for søker.

Viser til denne reportasjen fra Bergens Tidende:

<http://www.bt.no/meninger/debatt/Naturverdier-pa-spill-3566187.html>

Sitat:

20 tilfeldige miljørapporter ble i fjor etterkontrollert i felt. Mer enn halvparten av dem er fra Hordaland. Selv for oss er funnene forbløffende, oppsiktsvekkende og forstemmende. Det ble avdekket grove avvik i hele 14 av utredningene. Trua naturtyper økte fra 30 til 58, kategorien «svært viktige lokaliteter» økte fra én til 14, antall rødlistefunn økte fra 13 til 166 osv. Det skal være komplett umulig for fagfolk å overse slike mengder. Når de ikke en gang er i stand til å kategorisere bekkekløfter, fossesprøytsoner mm, er det åpenbart at noe er riv rav ruskende galt.

Vi viser også til denne artikkelen i VG, 27.11.2015:

<http://www.vg.no/nyheter/innenriks/miljoevern/eksperter-fant-kun-13-av-166-saarbare-arter/a/23568006/>

Vi velger å sitere SABIMA her:

Rapporten avdekker en total systemsvikt i konsesjonssystemet for småkraftverk. Jeg fryktet at det var mangelfullt, men dette er langt mer alvorlig enn jeg trodde, sier Christian Steel, generalsekretær i Samarbeidsrådet for biologisk mangfold (SABIMA).

Adressa.no hadde også en artikkel 26.11.2015, hvor det henvises til NVE sin egen rapport vedrørende mangelfulle søknader. NVE bestrider naturligvis dette. Men NVE må ta innover seg at alle høringsinstanser baserer mesteparten av grunnlaget sitt på disse rapportene. Noe informasjon kan vi oppnå gjennom lokale kilder, men totalt sett veldig lite.

<http://www.adressa.no/nyheter/okonomi/2015/11/26/Krever-at-vannkraftutbygginger-vurderes-p%C3%A5-nytt-11853730.ece>

Vi opplever i dag et stort press på naturen i Troms i forbindelse med kraftutbygginger, i tillegg til en rekke allerede utbygde vassdrag. Mange med gamle konsesjoner, som ikke står i tråd med dagens krav til miljø.

Vi har selv deltatt på en rekke befaringer i NVE regi og det gjennomføres ikke kontroller på disse, for å etterprøve rapportene. Mye fokus er på inngrepene i naturen. Plassering av inntaksdam, turbiner og rørgate med mer. Dette er viktige momenter, men føler NVE seg trygge nok på beslutningsgrunnlaget som er gitt gjennom søkerens rapporter?

Godkjent og ekspedert elektronisk uten underskrift.

Ann-Eva Isaksen
Leder NJFF-Troms

Thomas Halvorsen
Leder fiskeutvalget
NJFF-Troms
